

पाण्डवाः पञ्च दुःखार्ता भूतानीव युगलये । तेषान्तु पुरुषेन्द्राणां रुदतां रुदितस्वनः ।

प्रासादाभोगसंवृद्धौ अन्वरौत्सीत् स रोदसी ।

इति श्रीमहाभारते आश्रमवासिके पर्वणि नारदागमनपर्वणि युधिष्ठिरविलापे अष्टत्रिंशोऽध्यायः ॥ ३८ ॥

॥ नारद उवाच ॥ नामौ वृथाग्निना दग्धा यथा तत्र श्रुतं मया । वैचित्रवीर्यो नृपतिस्तत्ते वक्ष्यामि भारत ।

वनं प्रविशताऽनेन वायुभक्षेण धीमता । अग्नयः कारयित्वेष्टिमुत्सृष्टा इति नः श्रुतं ।

याजकास्तु ततस्तस्य तानग्नोन्निर्जने वने । समुत्सृज्य यथाकामं जग्मुर्भरतसत्तम ।

स विवृद्धस्तदा वज्रिर्वने तस्मिन्नभूत् किल । तेन तदनमादीप्तमिति ते तापसाऽब्रुवन् ।

स राजा जाह्नवीकचे यथा ते कथितं मया । तेनाग्निना समायुक्तः खेनैव भरतर्षभ ।

एवमावेदयामासुर्मुनयस्ते ममानघ । ये ते भागीरथीतीरे मया दृष्टा युधिष्ठिर ।

एवं खेनाग्निना राजा समायुक्तो महीपते । मा शोचिथास्त्वं नृपतिं गतः स परमां गतिं ।

गुरुश्रूषया चैव जननी तेजनाधिप । प्राप्ता सुमहतीं सिद्धिमिति ते नात्र संशयः ।

कर्त्तुमर्हसि राजेन्द्र तेषां त्वमुदकक्रियां । भ्रातृभिः सहितः सर्वैरेतदत्र विधीयतां ।

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततः स पृथिवीपालः पाण्डवानां धुरन्धरः । निर्यथै सहस्रोदर्यः सदारश्च नरर्षभः ।

पौरजानपदाश्चैव राजभक्तिपुरस्कृताः । गङ्गां प्रजग्मुर्भितो वाससैकेन संवृताः ।

ततोऽवगाह्य सलिलं सर्वे ते नरपुङ्गवाः । युयुत्सुमद्यतः कृत्वा ददुस्तोयं महात्मने ।

गान्धार्थ्याश्च पृथायाश्च विधिवन्नामगोचरतः । शौचं निर्वर्त्तयन्तस्ते तत्रोर्ध्वनगरादहिः ।

प्रेषयामास स नरान् विधिज्ञानाप्तकारिणः । गङ्गाद्वारं नरश्रेष्ठो यत्र दग्धोऽभवन्नृपः ।

तत्रैव तेषां कृत्यानि गङ्गाद्वारेऽन्वशात्तदा । कर्त्तव्यानीति पुरुषान् दत्तदेवान्महीपतिः ।

द्वादशेऽहनि तेभ्यः स कृतशौचो नराधिपः । ददौ आह्वानि विधिवद्विष्णावन्ति पाण्डवः ।

धृतराष्ट्रं समुद्दिश्य ददौ स पृथिवीपतिः । सुवर्णं रजतं गाश्च शय्याश्च सुमहाधनाः ।

गान्धार्थ्याश्चैव तेजस्वी पृथायाश्च पृथक् पृथक् । संकीर्त्य नामनी राजा ददौ दानमनुत्तमं ।

यो यदिच्छति यावच्च तावत् स लभते नरः । शयनं भोजनं यानं मणिरत्नमथो धनं ।

यानमाच्छादनं भोगान् दासीश्च समलङ्कृताः । ददौ राजा समुद्दिश्य तयोर्मात्रोर्महीपतिः ।

ततः स पृथिवीपालो दत्त्वा आह्वान्यनेकशः । प्रविवेश पुरं राजा नगरं वारणाङ्कयं ।

ते चापि राजवचनात् पुरुषा ये गताऽभवन् । सङ्कल्प्य तेषां कृत्यानि पुनः प्रत्यागमन्ततः ।

मात्यैर्गन्धैश्च विविधैरर्चयित्वा यथाविधि । कृत्यानि तेषां संयोज्य तदा चक्षुर्महीपतेः ।

समाश्रास्य तु राजानं धर्मात्मानं युधिष्ठिरं । नारदोऽप्यगमद्राजन् परमर्षिर्यथेष्टितं ।

एवं वर्षाण्यतीतानि धृतराष्ट्रस्य धीमतः । वनवासं तथा त्रीणि नगरे दश पञ्च च ।

हतपुत्रस्य संग्रामे दानानि ददतः सदा । ज्ञातिसम्बन्धिमित्राणां भ्रातृणां स्वजनस्य च ।